

Foglalat: Magyar és Erdélyország (ujabb sürgető fölrás feletti tanácskozás a' két táblánál. Kinevezések. Katona Zsigmond és Krobot János †. Kir. kam. tud.). Anglia (portugáli levelek nov. 2ikáról; a' Globe itélete d. Pedro ügye iránt; Oroszország ujabb erőszaka, 's egyebek). Franciaország (francia avatkozás a' spanyol dolgokba; folyvást mesterlegényi zenekonák; 4 francia brigg küldetik a' san-sebastiani kikötő fölnyitására; új törvény-javaslat az eskütszékek iránt 's a' t.). Spanyolország (spanyol hírek a' párisi Courier, Bulletin du Soir, és bayonnei Sentinelle után; d. Carlos ujabb manifestuma, a' királyné ujabb amnestiája, 's decretumai). Németalföld. Elegyhírek. Bankrészvény.

MAGYAR ÉS ERDÉLYORSZÁG.

Pozsony. Nov. 23kán RRink a' mult levelünkben érintett ujabb sürgető fölrás javaslatát (az előkelő sérelmek, 's a' magyar nyelvnek törvényivé 's diplomatiává emeltetése ügyében adandó válasz iránt) orsz. ülésbe hozván, kevés tanácskozás után, majd mindenben elfogadák 's a' fő RRnek megküldék. Ezek 25kén vevék vizsgálat alá, 's am-bár véleményük szerint e' fölrásnak mostan még se helye se ideje nem volna, mindazáltal kinyilatkoztaták: hogy; ha a' tek. KK. és RR., a' fölterjesztési véleménynél állandóan megmaradnának, azon esetben ök, némelly szerkezetbeli módosítások és rövidítések mellett a' fölrás fölterjesztését nem akadályozandják, nehogy különben a' két táblai vélemény hosszabb ellenkezése miatt az országos munkálatokban megkezdett tanácskozási folyam huzamosb időre megszakasztassék. Ez értelemben, 's a' fölrásban javasolt módosítások szerint a' válasz-üzenet föltételvén azt a' rozsnyai püspök ur küldöttségi vezérlete alatt a' RRhöz még ugyanazon ülésből általküldék, holott a' tárgy kerületi tanácskozásra határozottatott. — Nov. 20kán reggeli nyolczadfél órakor Pozsony mellett a' Duna tulsó partján a' városhoz tartozó liget fölött egy tüzes meteor látszott hosszukás teke-alakban 's láng-csóvával éjkelet felől délnyugatnak leszállani 's a' föld-hez mintegy 3—4 lábnyira értevel szétpattanva elenyészni. Szétpattanása mennydörgéshez hasonlított, melyet a' tájról 3—4 mérföldnyire távoliak is álmélattal hallottak. Az ég tiszta volt, az idő száraz, a' föld fagyos és deres. Utána meteor-kövek nem találtak.

Apostoli Felsőgünk f. eszt. nov. 16ki legfensőbb határozatu szerint Dertsik János esztergomi kánonokot 's a' pesti központi

szeminarium igazgatóját sasvári főesperessé méltóztatott kegyelmesen kinevezni.

Méltóztatott továbbá Ő Felsőge nov. 17ki legmagasb rendelése szeriat Gencsy József fumei k. kormányszéki titoknokot, a' m. kir. Helytartósághoz tiszteletbeli titoknokká kegyelmesen kinevezni.

Kolosváratt nov. 18kán estve Katona Zsigmond ur az erdélyi kir. nagymélt. fő-kormány valóságos tit. tanácsnoka 's az erd. ev. ref. fő consistorium előlölője, hosszú betegeskedés után becses életét, annak 67ik évében bevégzé. A' haza egy derék polgárját, a' fejedelem hű szolgáját, az emberiség pedig igaz barátját veszté a' ritka tudományu, szelid 's nemeslelkü Katona Zsigmond-ban. Áldott az ő emlékezete! E. H.

Nyitraán oct. 31k. Krobot János nyitrai kánonok 's a' pesti m. k. Egyetemben a' bölcselkedési kar igazgatója 's a' t. szinte meghalálozott. H. T.

Ő cs. k. Felsőge oct. 29ki legmagasb rendelése szerinta' m. k. u. Kamara nyugalmazott számvevőjét Pauler Antalt hosszú és jó szolgálati tekintetéből kir. tanácsnoki czimzettel méltóztatott minden díjfizetés nélkül kegyelmesen fölruházni. A' nm. k. u. m. kamara a' Verebélyen megürült sóárnokságra Várady Kornél eddig ugyanott ellenörködött mázsamestert; Mohácsra sóhivatali ellenör-ségre pedig Liszy János Eszéken volt só-mázsamestert alkalmazá. (Kir. kam. tud.).

A N G L I A.

Gróf Grey 's csaknem valamennyi minister nov. 11iken Londonba visszaérkeztek. Délután a' külügyi hivatalnál nagy cabineti tanács tartatni 's abban legfőbb fontosságú tárgyak fogtak tanácskozás alá vétetni. — Portugáliából novemb. 2ikáról is érkeztek levelek. A' Morning-Herald következőt közöl: Lissabon, nov. 2. Ez utóbbi napokban nem kaptuk semmi új, fontos moz-

dulatnak hírét Santaremből sem a' megszállók sem a' megszállottak részéről. Azonban minden oda mutat, hogy a' migueliek nagy szükségét szenvednek eleségben 's nem sokára ki fognak e' helyből mozdulni. — Da-Silva alezredes jelenti Alcacerből, hogy e' helyet oct. 25ikén elfoglalta. Egy igen tekintetes férjfiútól, ki tegnap érkezett ide Castelbrancoból, hallom, hogy don Carlos e' helyre oct. 21ikén estveli 7 órákor érkezett, az infansné (donna Maria Francisca) pedig más nap reggeli 9 órákor gyalog, 10 katonától 's egy politiaisztól kísértetve. 24ikén a' regenskirálynénak egy küldöttje jött ugyanoda don Carloshoz, öt ujjal fel szólító, hogy Portugáliából tüstént takarodjék ki 's menjen Olaszországba. A' küldött siketeknek beszélt, míg don Carlos infans kereste; ennek őrei, mind Spanyolok, azt felelék, hogy itt V. Károly király van, nem Károly herceg. De ezt a' követ nem akarta érteni, 's így pör támadt közte 's az infans udvarnoki között. Ekkor don Carlos, a' király, egybe gyűjtötte kis udvarát, 's határozás lón, hogy a' küldöttet ugyan elfogadandja, de irományit ha azokon „don Carlos infansnak“ áll, nem veszi el. Természetes, hogy ő a' királynétól nem volt királynak czímezve 's így, a' követ minden siker nélkül távozott el Ő Felsege szemei elől. Midőn kiment, a' királynak egyik katonája meg akarta őt, a' követet, orozva gyilkolni, de szerencsére maga don Carlos 's Magessi helytartó ott termettek 's a' rüt esinyt megakadályozák. — A' Globe következőleg itél don Pedro 's a' királyné ügyének mostani állásáról: Bizonyos, hogy don Pedro minden győzödelmei mellett is 's jóllehet ő mind a' tengernek mind az ország fő 's legelső kereskedői városinak birtokában, don Miguel pedig minden külföldi segedelem nélkül van: a' királyné ügye épen nem talált a' tartományokban azon részvételre és sikerre, mellyet reményeltünk. Ezen ügy nem áll ugyan rosszabbal most mint ezelőtt, sőt inkább jobban; de don Miguelhez még igen nagyon ragaszkodik a' nép, kivált az ország azon részeiben hol katonaság nincsen. Annak okát, miért halad a' királyné ügye olly lassan, sokan azon erőszakos rendszabásokban keresik, mellyek don Ped-

ro tanácsadóitól eredtenek és folyvást erednek, 's mellyek által azok — noha rendeleteik álgyuik határin túl engedelmességre nem találnak — minden nemzeti intézetet, országos szokást vagy szertartást, mellyet decretumaikkal elérhetnek, felforgatni 's halomra dönteni ügyekeznek. Igaz, hogy nehéz megmondani, melly politikai úton lenne legtanácsosb a' portugáli kormányak e' jelen bajos körülmények közt indulnia; de annyi kétségen kívül van, hogy semmi esetben sem lehet hasznos a' portugáli népet azon előítéletben erősíteni meg, hogy a' királyné ügyének győzedelme a' kormányt erőszakos theoriák 's erőszakos emberek kezeibe fogja áltjuttatni. Azon ítélet, mellyet a' nép a' kormányak eddigi tetteiből arra, t. i. a' kormányra, hozni kénytelen, úgy hisszük, kétségbe fogja ejteni annak ellenségit a' nélkül hogy baráti számát nevelné. —

Egyik levelezőnk, úgy mond a' Times, újabb erőszakokra fordítja figyelmünket, mellyeket Oroszország a' porta iránt elkövet. Illyen jelesül az, hogy 6 oláh ezredet a' 6ik számú orosz hadosztályhoz csatoltatott. Ezen ezredeket a' mi tudósítónk szerint hg Ghika csupán a' haza, a' belföld, t. i. Oláhország védelmére állította ki, 's most parancsolat ment Pétervárából, hogy azok az orosz haddal olvasztassanak egybe. A' drinápolyi békeszerződés által, mint mi hisszük, Oroszország just kapott arra, hogy a' két (Moldva és Oláh) fejedelemség keresztyén lakóinak vallási 's polgári szabaldmikat v. váltságaikat (privilegia) védelmezhesse; de arról mit sem tudunk, hogy ezen beavatkozási jusa annyira terjedjen ki, hogy azon fejedelemségek, — mellyek hiszen még a' portának megismert főurasága alatt állanak, — nemzeti katonaságát saját hasznára fordítsa, 's így egy külön 's csak kijelelt esetekre határozott védelmi just közös és határtalan urasággá v. uralkodássá változtasson. — Ezen elméletekhez a' Times még többet told annak megmutatására, mily szükséges Anglia 's Franciaország-ra nézve az orosz kelet felé harapozó politikájának ellen állani 's azt szükség esetén repressaliákkal torlani meg.

Anglia a' honabeli szegények gyámlítására kivetett adóképen 1826ban fizetett

5 mill
6,179,
ben, 6,
ben 6,
Törvé
nös; 1
ben 18
's 183

hogy
e' hó
tároz
ben
A' b
legel
feláll
után
het t
czia
gellé
ezen
csön
a' fr
's m
birtó
és é
beav
csak
vets

kez
A'
zöt
más
téz
ket
töl
zer
len
res
de
ny
ha
pig
ny
na
m
né
a'
de

5 millio 676,000 font sterlinget; 1827ben 6,179,000 fontot; 1828ban 6,031,000et; 1829ben, 6,038,000et; 1830ban 6,553,000et; 1831ben 6,509,000et 's 1832ben 6,731,000et! — Törvényszék előtt állott 1826ban 15,986 bünnös; 1827ben 17,654; 1828ban 16,307; 1829ben 18,132; 1830ban 17,759; 1831ben 19,269; 's 1832ben 20,486. —

FRANCZIA ORSZÁG.

Párisból novemb. 14ike estvejről írják, hogy a' francia had Spanyolországba lépte e' hónap 10ike óta a' cabinetben el van határozva. A' spanyol királyné válasza, mellyben megegyezését adja, már megérkezett. A' belépő had 80,000ig fog szaporittatni 's legelőbb is Tolosa és Vittoria körül felállani, minthogy e' tájak lecsendesülte után a' többi tartományoktól még kevesbé lehet tartani, mint eddig. Ezen kívül a' francia kormány a' királyné hadának is fölségellésére fog lenni, névszerint 75,000 puska ezen had számára már készen áll. Egy kölcsön van épen most alkudozás alatt, melly a' francia közbejárulás költségeit fedezze, 's mellyért mint hallik a' spanyol egyházi birtok (papi jószág) lesz lekötve. Keletről és éjszokról protestatiók fognak ugyan e' beavatkozás ellen jöni, de, mint hiszik, csak protestatiók. Nápolyt minden esetre szövetségébe igyekszik a' kormány húzni. —

A' Journal de Paris nov. 16ikán következőt ír a' mesterlegényi szövetkezésekről: A' mesterlegények 's más kézmunkások között több hónap óta egyik szövetkezést a' másik után juttaták létre a' mi politikai intézkedésink ellenségei. Legfőbb figyelmeket még is az anarchiának ezen baráti a' sütőlegényekre 's az ezek által támasztható zenebonákra fordíták, mivel ezen, az élelemre nézve legelső 's legszükségesebb kereset elakadása által a' fővárosi lakosság, de kivált annak kézi munkából élő szegényebb része kis ideig élelemszükébe hozathatott volna. Egy ilyen, csak néhány napig tartó kenyérszükség 's általa a' szegényebbek között okozandó zavar víz lett volna azoknak malmára, kik kereskedésünk 's műszorgalmunk virágzatát kaján szemekkel nézik; miért is ők mindent elkövettek, hogy a' nevezett mesterlegények között kelekedett szövetkezéseket minél közösbekké te-

gyék 's nekik, ha lehet, politikai szint és alapot adjanak. Mind a' mellett, hogy a' sütő v. pékmesterek nagyobb része a' legények munkabérét nagyobbbitá, 's mind a' mellett, hogy ezen sütőlegények nagy többsége önkényleg is békére hajlott, azok közülök, kik politikai egyesületeknek tagjai, 's kik ezen egyesületek igazgató választottságától (Comité directeur) kétségkívül ösztönözötten voltak, folyvást czimboráskodtak 's társaikat rendbontó tettekre bizgaták. Éjjelenként egész csoportokban járák össze a' várost, hogy a' munkát a' sütőműhelyekben megszüntessék; azokat, kik velök egyesülni nem akartak, fenyegetésekkel sőt tettelegi durva bánással sanyargaták. Így e' hónap 12ikén 600 sütőlegény gyülekezett össze a' mont-parnassei sorompónál 's azon tanakodott, mikép lehetne a' munkát valamennyi párisi sütőműhelyben egyszerre megszüntetni. E' gyülekezetet az ellene kiküldött 's mind elfogatásokra mind katonaság-felszólíthatásra fölhatalmazott politiaibiztosak szélyt verék 's a' makaeszködők közül többet el is fogtak; de ez nem volt nekik elég tanúság, mert más nap (13) mintegy 250en ismét ugyanazon helyre 's ugyanazon czélból gyültek össze, midőn is a' rájuk egy közös fogparanccsal kiküldött politiaerő, mind a' 250-et elfogta 's a' közönségnek, melly ezen lármás gyülekezetet mármár aggodalommal kezdé tekinteni, nagy öröme a' politiaeprefecturára bekisérte. — Raspail ur, isméretes republicanus 's többi közt a' sajtószabadsági egyesületnek is tagja, e' hónap 14ikén állott a' párisi assisek előtt arról vádoltatva, hogy egy nyilvános helyen tartott beszédében a' népet a' kormány gyűlöletére 's felforgatására buzdítgatta. Kérdeztetve koráról, lakásáról 'stb. eff., azt felelte hogy ő 36 esztendő 's közel három év óta hol a' Force-ban (párisi fogház), hol a' versaillesi börtönökben, hol a' St. Pelagieban (ez is fogház) van lakása. — Egyébiránt Raspail ur maga védte magát, 's olly jól, hogy a' jury őt a' vád alól felmentette; de más, még rováson levő több esinyai miatt megszokott hüves lakására ismét visszavezettetett. — A' Journal des Débats e' hónap 16ikáról jelenti, hogy a' francia kormány négy hadi brigget küldött a' san-sebastiani (Spa-

nyol) kikötő fölmentetésére, melyet mint utóbbi számunkban említők, a' carlosisták ostromzárba keríteni készültek. — A' francia tudom. academia nov. 11iki ülésében felolvastatott Brunel urnak azon tudósítása, hogy az angol kormány a' Themse alatti út (Tunnel) folytatását elhatározta 's a' rá szükséges költségeket megadandja.

Journal du Commerce, nov. 17ikén: A' tegnapi Journal des Débats csak hírképen mondá, hogy miután a' támadók fegyveres csolnakokat küldöttek Bilbaoból a' san-sebastiani öböl elzárására, a' francia kormány néhány kisebb hadi hajót fog Bayonneból a' nevezett vizekre küldeni, hogy a' közösülést Bayonne és San-Sebastian között nyitva tartsa. A' Bulletin du Soir ezen hírt se nem czáfolta se nem erősítette, 's a' tegnapi Journal des Débats már határozottan mondja, hogy négy hajó kapott a' kormánytól parancsot a' san-sebastiani kikötő fölnyitására. — Mind ezekről a' ministeri Bulletin (a' Journal des Débats mint tudjuk csak félhivatalos, vagy is ministeri befolyás alatt álló hirlap) még tegnap estve is mélyen hallgat és Spanyolországból nem közöl egyebet aprólékos, semmit jelentő híreknél. A' bayonnei levelek sem sokat mondanak. Itt még egy szót sem tudtak arról, hogy San-Sebastian a' tenger felől ostromzár alatt van, pedig ezt a' telegraph által megtudhatták volna; sőt general Castanjon (San-Sebastianban) parancsot ada ki, hogy Fuentesabiából mindennemű hajó tova, Andayeba, vitessék, nehogy a' támadók azokat San-Sebastian ellen használhassák. Azon 40—50 ember, kikből az iruni őrizet állott, 's kikről azt mondták, hogy a' carlosisták elől francia földre menekedtek, nem ide, hanem San-Sebastianba vevék utjokat 's oda szerencsésen el is értek. A' Bidassoi hid (francia) parancsnoka, ki egy kis időre csakugyan két őrt állita ki a' tulsó (spanyol) hídfőhöz, azokat onnan ismét visszahúzta (l. Spanyolország). A' carlosisták egyébiránt épen nem szándékoztak a' hídfőt elállani. — San-Sebastianban e' hónap 11ikén azt hírelték, hogy gen. Sarsfield 7ikén kiindult Burgosból Vittoria ellen; de hiszem, ma már 17iket irunk; ha illyesmi történt volna, azt már nekünk is tudnunk

kellene. — Ugyancsak Paris, nov. 16ikán: Ma itt örülnek a' Bilbaoból érkezett hírekben, melyek szerint ott a' terrorismus legalább valamennyire enyhült, a' város csendben volt, a' boltok megnyitottak 's a' kereskedők árukat hozattak Bayonneból. De hiszem a' város még is csak carlista kézen van. — Sarsfieldről is jó hírek érkeztek. Egyike ezen fővezér hadosztályinak mint mondják megtámadta 's megverte Briescánál Cuevillas carlista pártvezért 's maga Sarsfield is készült kiindulni Burgosból Vittoria ellen. Vittoria bevételével igen nagy előlépés volna megtéve 's a' támadásnak fészke szélytpattantva. Azonban ez még igen bizonytalan, 's minthogy a' támadás az éjszaki megyékben olly veszélyes caractert vón magára, a' francia kormány jónak látta, a' nélkül hogy a' madriti udvarnak ujabb megegyezését bevérdná, némileg közbenjárulni. Ezen közbenjárulás ugyan még eddig csak egykét szerény rendszabásból, mint például két katonának a' Bidassoi tulsó partjára állításából 's négy briggnak a' san-sebastiani öböl ellenébe küldetéséből áll, de még is csak közbejárulás, béelegyedés; ámbar a' félhivatalos Journal de Paris ezelőtt egy héttel mind azokat, kik illyesmit lehetők mondanának, absurdus embereknek mondotta. Most már nem titok a' dolog, maga a' kormány a' Journal des Débatsban azt szinte kimondotta. Nem nyilatkozott ugyan még egészen; mert bizonyos, hogy a' király szükség esetén egész hadat szándékozik Spanyolországba küldeni 's e' szándéka olly erős, hogy ebben Anglia ellenmondására sem fogna ügyelni, nem hogy Oroszországra ügyelne. Minthogy azonban épen csak Oroszország részéről várnak illyes ellenmondást, a' børsén e' béelegyedés híre épen semmi félelmet sem okozott, 's a' bel-földi pénzkelet nem csökkent semmit. Don Carlosnak a' hirlapokban közlött proclamatióját itt jobbára hitelesnek vélik (a' National, mint láttuk, nem). A' Soult és Humann közötti vita, — amaz t. i. a' hadat mindig szaporítani akarja, mivel a' háborút elkerülhetlennek, sőt tanácsosnak tartja; ez pedig mint financzminister nem akar neki pénzt adni, mivel nincs — mind folyvást tart. De ez a' spanyol kérdésre nem lehet behatás-

sal
Hum
nan
hote
ni,
mini
mos
ke l
sajt
gya
kirá
véle
can
kez
rint
ve
tat
ur
bar
ma
hat
ka
ni
ki
ká
ki
az
ha
ne
ho
pl
m
A
v
T
k
d

sal, mert egy tetemesb beavatkozás esetén Humann urnak pénzt kell adnia, akár honnan teremti, hanemha talán szép (ministeri) hoteljéből a Rivoli utczában ki akar költözni, — hova hiszem báró Louis (volt finansminister), Duchatel, Rambuseau 's több számosság igen kívánczik. — Az eskütszékek (jury) ügyében, mellyek előtt t. i. a sajtóvétségek Persil ur nagy bosszujára olly gyakran kegyelmet 's igazságot találnak, a király 's a ministerium többsége épen úgy vélekedik mint Barthe és Persil ur. A kir. cancellariában egy egész új törvényt szerkesztettek az eskütszékek iránt, melly szerint a többi közt a bíróságot esküttek neveinek nyilvánossá tétele meg fogna tiltatni; 's e' módosításra, mint hallik, Dupin ur is meg van már nyerve. A tárgy általában még mind a kamarák megnyitásaig, mind magokban a kamarákban heves vitákra nyújthat alkalmat, de köz a hiedelem, hogy a kamara e' törvényjavaslatot vissza fogja vetni, 's meglehet, hogy a nagy dolognak még kis vége lesz, t. i. Persil uramnak megbukása, kit a kamarák neheztelési esetén a király szüntűgy feláldozna, mint Dupin 's az egész mostani ministeriumot feláldozná, ha azt az ő java úgy kívánná. — A Tribune sok pénzt kap a megyékből birsági fizetésire (nem rég 24,000 francra volt e' republicanus ujság itélve 's már az egész summát lefizette), néha napjában 1000 francot. Az adakozók közt bankírok, orvosok, ügyvédek, kézművesek jönnek elő. Ezentul a Tribune külön, vasárnapi számokat is fog kiadni a kézművesek számára 20,000 példányban. Az előfizetés erre külön 12 franc.

A Journal de Paris végre nov. 18-án megszegi a hallgatást azon négy brigget elküldetéséről, mellyet a szinte ministeri Journal des Débats után minden ember a francia beavatkozás kezdetének tekintett: A' hírlapok, úgy mond a Journal de Paris, sokat bibelődnek a Journal des Débats azon hírével, hogy a kormány négy brigget küldött ki a san-sebastiani kikötő felszabadítására. E' hírnek igazában sokkal nagyobb fontosság tulajdonítatik, mint a mennyit érdemel. Bilbaoból t. i. a' támadók néhány fegyveres sajkát (spanyol nevek: trincadure) küldöttek ki, hogy azok a' spanyol éj-

szaki tengerpartok hosszában cizkázzanak. Minthogy ez által a' közösület ezen 's a' francia tenger mellék között akadályoztatva lett volna, a' francia kormány néhány könnyű hajót rendelt azon vizekre, mellyek szükség esetén a' tengerparti kereskedést védjék 's a' szabad közösületet fentartsák. — Ezen szelidező magyarázat mellett is a' többi hírlap megmarad azon hiedelben, hogy a' beavatkozás a' francia kormány részéről el van határozva, vagy hogy azt legalább a' ministeriumnak nagy része ohajtja 's a' másik kisebb részt is mintegy rá akarná huzni vagy kötelezni. —

SPANYOLORSZÁG.

A' párisi Courier e' hónap 16-dikán a' spanyol dolgokról ezt írta: A' madriti hivatalos ujság 's Revista Espagnola nov. 5-iki számukat megkaptuk. A' regenskirályné folyvást rendeleteket bocsátgat 's biztosságokat nevez ki a' ménes-ügy, a' gyapjuszövet-kereskedés 's más illyesek ujdön szerkesztésök végett. Zea ur, úgy látszik, egész özönét akarja igazgatási (administratio) reformjainak a' publicumra árasztani, csak hogy elefedtesse vele, hogy ő (Zea ur) volt az, ki a' királyné manifestumában minden politikai reformnak utját szegé, vagy hogy elhitesse vele, hogy Spanyolország a' felségi decretumok illyes formáji alatt sokkal többet nyerhet, mint a' mennyit constitutioi intézkedésektől várhatna. Mi igen kételkedünk benne, hogy a' szabadságpárt e' cserével 's kárpótlékkal meg legyen elégedve. 'S a' jelen pillanatban talán fontosabb valamit is lehetne tenni, mint a' ménesekről 's gyapjuszövet-kereskedésről rendelkezni. A' királyné kormányának legelébb is ellenségein kellene győzedelmeskedni, 's e' tekintetben Sarsfieldnek egy bulletinje többet ér, mint száz decretum és választottság. De, fájdalom! épen e' generálról nem ír a' madriti ujság semmit, 's így annak olly hosszúságú késedelmeztől azt kell gondolnunk, hogy embere, katonája nincs elég 's azért nem mer kiindulni. — Ugyancsak Madritból 's nov. 5-ikéről írja egy levél (a' párisi Messenger-ben) hogy Merino pap Segoviát elfoglalta. E' város három napi út Madrithoz 's benne a' többi közt egy pattantyusiskola is van. Ha Merino fegyveres parasztjai csak-

gyan birtokába jutottak e' helynek, árulásnak kelle könnyíteni a' dolgon, mert Segovianak egy kis erősege is van, mellyet 's vele a' várost jó parancsnok alatt egy kisdéd őrizet is képes volt volna megtartani. — A' National don Carlosnak egy újabb manifestumát említi. Velünk is közöltetett, úgy mond, egy elég hosszas oklevél, melly Valencia-de-Alcantarában oct. 6-ikán költ 's a' szokott kir. aláírást: Yo el rey = én a' király, viseli. Ebben V. Károly felszólítja a' Spanyolokat: gyűljenek az ő, egyedül törvényes (legitim) parancsai alá, igérvén nekik, hogy a' nemzeti cortest haladék nélkül egybe fogja gyűjteni, egyszersmind jelentvén, hogy Asturia hercege (Carlos 15 esztendő fia), kit ezennel a' kir. had generalissimusává nevez ki, rövid időn házassodni fog. — Minthogy azonban, úgy mond a' National, ezen íromány hitelességéről legkisebb kezességünk sincs 's az a' publicumot csak akkor, ha eredete kétségtelen volna, érdekelné, megkiméljük olvasóinkat az egésztől, melly egy hosszú 's trivialis kikelésnél a' revolutionalis szellem ellen nem egyéb. — A' madriti ujság nov. 2-ikáról jelenté, hogy épen az napon érkezett Madritba egy angol kurir, ki Londont oct. 25., Parisi pedig 29-ikén hagyta el 's levelet hozott Ő britt kir. Felségétől a' regenskirálynéhoz, mellyben amaz Izabella királyné thronusra léptéhez örvendez, — mellette pedig Villiers urnak, mint a' királyné udvaránál angol rendkívüli követ 's meghatalmazott miniszternek, újabb megbízó levelet küld. — Ezen kívül még írja a' nevezett ujság, hogy több (de melly?) tartományból jött tudósítások szerint az ottani önkénytesek lefegyvereztetése minden akadály nélkül 's igen könnyen ment véghez.

Említettük a' regenskirálynénak egy újabb amnestiáját, melly némelly constitutionálisokra névszerint kiterjed. Ezt nagyobb világosság 's a' nevek pontos megkülönböztetése miatt itt adjuk egészen: Feledési végzet. Midőn én kir. férjem első betegsége alatt a' statusügyek igazgatásával valék megbízva: tetszett nekem, az ő legfőbb akaratjával egyezőleg, a' mult évi oct. 15-ikén egy közös feledési végzetet bocsátani ki, mind azokra nézve, kik azelőtt bármely

statusvétség miatt a' kormány neheztelését magokra hárták. E' kegyelemből akkor némelly, különös esetekbe kevert, személyek ki valának véve. De a' legboldogultabb vagy fölségesen boldogult (höchstselig) királyt irgalommal teljes szivében mind végig ösztönzé és sarkalá a' veleszületett kegy, terjeszteti ki a' feledés és bocsatat fátyolát mind azok felett, kik a' korábbi zavarokba bármiképen is bonyolodva voltak, meynyiben t. i. ezt az idő körülményi 's a' vétkek azótai magokviselete megengednék. Minthogy tehát én méltó tiszteletben tartván fönséges férjem nem feledhető emlékezetét, az ő nagylelkű szándéklatát mind azokra nézve, kik az ő felséges jó indulatját ismét megnyerék, teljesíteni, egyszersmind pedig nevezett leányom, II. dona Izabella királyné, ünnepies kikiáltatását egy, az én szivemnek édes, kegyelmi tett által akarom kijelelni: ennélfogvást e' jelen rendelet által az itt alább megnevezendő hajdani cortezbeli követekeket minden törvényszéki vád alól, melly ellenök előbbi politikai viseletök miatt támasztatott vagy támasztatnék, fölmentem, nekik a' háznépök körébe visszatérést megengedem, valamint azt is, hogy birtokaikba vagy előbbi keresetökbe, jogaikba, rangjukba vagy méltóságaikba, úgy szinte azon megtiszteltetésekbe, mellyekre kormányom részéről magokat ezen túl érdemesítendik, be és vissza léphessenek. Ezek: don Arguelles Ágoston; don Becerra A.; don Saavedra A.; d. de Meca Antal; Velasco Antal; Valdes Cajetan és Dienes; Alonso; Ruiz de la Vega; Bauza; Villavieja; Monre; Muro; Olivet; Herrera-Bustamente Manuel; Llorente Man.; Sierra; Lagasca; Ayllon; Scoana; Serrano; Alava; Montesinos; Gutierrez; Bartolomé; Zaluera; Surra; Adan; Cuadra; Valdes-Busto; és Salva Vincze, — mint kiknek csendes és loyál viseletekről bizonyos vagyok. Ezen névszerinti kijelelés által azonban épen nem szándékom, a' többit, akár ezen akár pedig más categoriába tartozzanak azok, e' kegyelemből kizárnom, mihelyest bizodalمام leend hozzájok, hogy azon engedelmisséget 's hű békeszeretetet, mellyekre mind a' népnek mind a' kormánynak olly nagy szükségök van, folyvást meg

fogják
hajtata
megör
valam
légyer
lányo

A
kéröl
lő ták
rulmá
Haris
Nagy
hír,
ja a'
elfog
okot
vatal
kezv
táma
nézv
gokt
retle
beli
ört á
száll
fels
a' hi
Teg
tutio
szer
hoz
zett
ból
lista
jos
után
jaik
gye
tine
röl
tron
edd
tart
tat
had
vet
ese
ma
lek
böl

fogják tartani. Mindig az lesz legforróbb o-hajtatom, hogy a' statusbátorság szükséges megörzötése mellett minél több több, sőt valamennyi Spanyol, akármily nemű lett legyen előbbi politikai tévedések, főséges lányom thronusa körébe gyűjtsek. 's a' t.

A' bayonnei Sentinelle (ujság) nov. 22i-kéről ezeket közli: Halljuk, hogy a' figye-lő tábor háborúkori fizetéseket 's egyéb járulmányokat fog kapni. Tegnapelőtt general Harispe az itteni őrizeten szemlét tartott. Nagy figyelmet gerjesztett a' városban azon hír, hogy a' 4ik könnyű ezred egy csapatja a' Bidassoa fölötti hídnak spanyol részét elfoglalta. E' dologra következő eset adott okot: Az Irunból kitakarodott spanyol hivatalbeliek Behobienél francia földre érkeztén attól féltek, hogy levéltáraikat a' támadók fölégetik vagy elhurczolják; mire nézve segedelmet kértek a' francia hatóságoktól, hogy azokat a' francia földre séretlenül álthozhassák. E' kérelemnek a' helybeli francia parancsnok helyt adván, két őrt állította ki a' tulsó hidfőhöz, míg az ált-szállítás békével megtörténnék. Most már, felsőbb parancs következtében, csak a' hid innenső felén állanak embereink. — Tegnap estve két (számüzetve volt) consti-tutionalis ment innen Spanyolországba, név-szerint San-Sebastianba general Castanjon-hoz. Ugyancsak tegnap több utazó érke-zett hozzánk San-Sebastianból és Bilbao-ból, még pedig hajón, mert szárazon a' car-lista kézen levő Irun-on keresztül igen ba-jos jutni. Bilbao csendes volt 's kiki dolga után látott; a' kereskedők megnyiták bolt-jaikat, 's a' carlista hivatalok szorosán ü-gyeltek a' rendre. — Ugyan a' bayonnei Sen-tinelle San-Sebastianból nov. 19iké-ről e' következő levelet közli: Guipuzcoa os-tromállapotba helyeztetett. A' támadókat mind eddig nem láttuk; kétségkívül a' rosz út tartóztatja őket, mert nincs más mi tartóz-tathatná. Gen. Castanjon rendszabásait 's hadi mozdulatit erősen gáncsolják itten; azt vetik szemire, hogy egy hónapnál tovább a' csorgott Tolosában, míg azalatt a' támadók magokat rendbe szedték; 's hogy aztán ve-lek gondolatlanul csatába ereszkedett, melly-ből hogy megszalasztják, előre láthatta 's a' t. Nov. 18 dika estvején a' párisi Bulletin

du Soir következő rendes tudósítást közöl Spanyolországból: A' bayonnei telegraph ál-tal jelentetik, hogy a' támadók egy összepon-tosulási mozdulat (Concentrationsbewegung) következtében a' határszéleket elhagyák 's Tolosa felé beljebb nyomultak. Ezen moz-dulatot vagy Sarsfield kiindulta Vittoria el-len, vagy Merino mozdulata Bur-gos (és Sarsfield) ellen okozá. Era-so ezredes, mint látszik, Spanyolországban van, némelleyek őt Irunban látták. — A' Courier Français ezen tudósításra követ-kező megjegyzést teszen: Mi illy furcsa és balgatag jelentést, melly a' két ellenfél ál-lásáról a' legmélyebb tudatlanságot árulja el, soha sem láttunk. Az a' kétkedés, mellyet kifejez, a' dolgot egyik végsőségből a' má-sikba veti, úgy hogy nem tudhatni: valljon Sarsfield támadja e meg a' lázadókat Vitto-riában, vagy ezek támadják meg őt Burgos-ban, — azaz: valljon a' királyné general-ja, ki alatt 8000 rendes katona áll, kezd e támadólag (offensive) munkálkodni, vagy pe-dig ugyan ő kénytelen magát Merino fenyi-téktelen csordái előtt védőleg tartani. Ez épen olyan, mintha valaki egy megszállott városról következőleg tudósítana: Algyudő-börgést hallottunk, de nem tudjuk: a' várat vették e megrohanással be, vagy pedig a' megszálló sereg capitulált. — Ha illy kön-nyen megengedik annak lehetőségét, hogy Sarsfield kénytelen magát Merino ellen Bur-gosban védeni, mit tartson az ember azon harsogó jelentésekről, mellyek szerint, mint mondók, Sarsfield 10,000 harczot szomjuzó emberrel parancsol, kikkel munkálatit úgy intézte, hogy az ország a' benne kóborló békételenektől egyszerre tisztuljon meg, 's az ő munkálkodtának kezdete lesz azon jel, mellyre a' királyné kormányát 's tekintetét minden feltámadt tartomány tüstént meg fogja ismerni? Bayonnei nov. 14ki tudósítás szerint egy valaki, ki Pamplonából nov. 10ikén uta-zott el, azon hirt hozá, hogy mintegy 3—4000 főből álló támadócsapat akkor tájban Logronjo ellen vala útban, hogy innen gen. Lorenzo-t kiverje. E' támadással egy másik, szinte 3000 főből álló csapaté leand kapcsolatban, melly csapat e' végre — nem mondatik hová — Vittoriából már kiindult. Végre Bilbao-ból e' hónap 10ikéről jelen-

tik, hogy ott egy francia hadi brigg jelent meg, melly dolog igen élénk 's fenyegető mozgást támasztott a városban az ottan tartózkodó Francziák ellen. A nevezett nap estvején azonban a brigg, hihetőleg ezen ingerlettség következtében, horgonyait felszedte 's a város alól elvitorlázott.

A regenskirálynénak azon decretuma (oct. 26ikáról), mellyben a spanyol sajtótörvények 's rendeletek revisioját meghagyja, eképen következik: Minthogy minden statusnak jólléte egy arányban áll azon isméretekkel, mellyekkel lakosi birnak, insége pedig a tudatlansággal, melly azokon fekszik; — 's minthogy lehetetlen, hogy ez isméretek hamar terjedjenek, még a tudományt, művészetet, literaturát érdeklő munkák közrejövetelének eddigi akadályai el nem háríttatnak: — ennél fogvást őszintén ohajtván, hogy azon közjóllét, mellyre szeretett leányom II. dona Izabella országglása alatt minden spanyol számot tarthat, akadálytalanul fejledezzék, parancsolom, hogy egy bizottság üljön nyomban össze, melly minden a sajtót illető eddigi törvényeket 's rendeleteket újabb vizsgálat alá vegyen 's így az én szándékimat végrehajtani ügyekezék. E bizottság tagjaiul kinevezem don Heria y Noriega Józsefet, don Quintana József Manuelt; 's pater de la Canal Józsefet, sz. Agoston rendi szerzetest. —

NÉMETALFÖLD.

Az amsterdami Handelsblad ezt közli Haagából nov. 16ikáról: Itt köz a hit, hogy Dedel urhoz, conferentiai meghatalmazottunkhoz Londonban, legközelebb újabb utasítások fognak küldetni, mellyek elindíttatása csak addig fog késni, míg a válasz Luxemburg iránt a német szövetségtől 's a Nassau ház többi tagjaitól megérkezik. Ugy látszik, hogy e tekintetben csak épen e napokban történtek udvarunk részéről a német szövetségű lépések, (ez a belga királyi megnyitó beszédből is gyanítható volt) — ámbár Londonban, mint a conferentiának nov. 2ikán lett egybe ültéből láthatni, azt hitték, hogy az már régebben megtörtént. Itt azt tartják, hogy a conferentia csak akkor 's nem előbb fogja ismét alkudozásit megkezdeni, midőn a német szövetség 's a nassau uralkodó-ház említett válasza hivata-

losan lesz közöltetve. A mi udvarunk folyvást a legbarátibb részvét jeleit veszi az északi hatalmaktól; mondják, hogy Ausztria és Poroszország követei enyhébb föltételeket fognak országunk részére a conferentiánál ujjlag sürgetni; 's hogy hg Schwarzenberg innen egy memorandumot vitt el magával, melly Berlinben kedvezőleg fogadtaték. — A belga senatus és képviselőkamara nov. 14ike és következő napjain tisztek választásával 's a válaszfelírás szerkesztésével foglalkoztak. A képviselőkamara Raikem urat választá elnökké, (praesessé) al elnökké pedig Dubus és Coppieters urakat.

ELEGY HIREK.

A National felelő ügyvivőjét azért, hogy a törvényszék ítéletének ellenére is közlött törvényszéki vitatásokat, két hónap fogházra 's 2000 franc birságra ítélték az assisek. A National még ezen ítélet előtt feljebb hivatkozott a cassatioszékhez ezen assisek — mellyeknél nincsenek esküttek — illetősége ellen, de annak végzetét a törvényszék, mint láttuk, nem várta be. — A sardiniai kir. haditörvényszék Alessandriában a mult hón. 26ikán becstelenítő halálra ítélte Mazzini ügyvédet (Genuából), a Giovine-Italia nevű republicai egyesület alkotóját, 's Berghini és Barberis ügyvédek, mint egy a status ellen koholt összeesküvés részeséit. Közhiedelem szerint e férjfiak fogtak arról jó korán gondoskodni, hogy e becstelenítő ítélet csak papiroson hajthassék végre. — Az orosz czár minap Skorkowski krakói püspököt az utóbbi lengyel támadás gyámolítatásaért egy császári ukas által püspöki székétől megfosztotta, helyébe administratort nevezett ki, 's amannak a Lengyelországba visszatérést örökre megtiltotta. — Wirth és Siebenpfeiffer, ismeretes német ügyvédek 's pártfők, a frankenthali fenyítőpolitiai törvényszék által 2 esztendei fogházra és perköltségekre ítéltettek, amaz oct. 31ikén, ez nov. 8ikán. — Hg Schwarzenberg Felix, ausztriai császári kamarás és követségi titoknok, e hónap 12ikén Haagából Berlinbe, mint követségi helyére, visszatért. Miután, mint berlini levelek is írják, bizományát tökéletes sikerrel végezte. —

Bank-részvény nov. 26ikán 1195 $\frac{1}{2}$.